

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)
ע"י ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ו/או נילי אבן חן
ו/או תומר נאור ו/או יעל קריב- טייטלבאום
ו/או זהר אלטמן-רפאל

מרח' יפו 208 ירושלים
ת.ד. 4207 ירושלים 91043
טל': 02-5000073; פקס: 02-5000076

העותרת

- נ ג ד -

חה"כ רחל עזריה

טלפון: 02-6408032

פקס: 02-6408033

rachela@knesset.gov.il

המשיבה

עתירה דחופה למתן צו מניעה

מוגשת בזאת עתירה בהתאם להוראות חוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959 למתן צו כנגד המשיבה אשר יורה לה לחדול מלעשות שימוש בנכסי הכנסת, בניגוד להוראות סעיף 2א לחוק, האוסר על שימוש בנכסי ציבור לצורך תעמולת בחירות.

כעולה ממידע שהועבר לעותרת העבירה המשיבה בימים האחרונים מודעה אודות התמודדותה על ראשות עיריית ירושלים וזאת מכתובת המייל הציבורית שלה, דהיינו, מכתובת המייל שלה כחברת כנסת.

כבוד יושב ראש הוועדה מתבקש להוציא מלפניו צו המורה למשיבה לחדול משימוש פסול במשאבי הציבור לקידום התמודדותה בבחירות לראשות העיר ירושלים.

I. הצדדים לעתירה

העותרת:

העותרת הינה עמותה רשומה כדין, אשר חרתה על דגלה שמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, עידוד ערכי שלטון החוק, שירוש נורמות בלתי ראויות במינהל הציבורי והשרשת נורמות ראויות של מנהל תקין.

המשיבה:

המשיבה, הגב' רחל עזריה, הינה חברת כנסת בכנסת ה-20 מטעם סיעת "כולנו", אשר הודיעה ביום 24.06.2018 על התמודדותה לראשות עיריית ירושלים.

II. רקע עובדתי

1. ביום 24.06.2018 הודיעה חברת הכנסת רחל עזריה על הצטרפותה למירוץ לראשות העיר ירושלים, עת הכריזה ברבים על התמודדותה לתפקיד.

כתבתה של טל שניידר "ח"כ רחל עזריה הודיעה כי תתמודד על ראשות עיריית ירושלים", אשר פורסמה באתר האינטרנט גלובס ביום 24.06.2018 זו מצ"ב לעתירה זו ומסומנת "נספח ע/1".

2. על פי מידע שהגיע לידי העותרת, ביום 05.07.2018 נשלחו מטעמה של המשיבה הודעות דואר אלקטרוני בתפוצה רחבה, אשר כותרתן "אז איך החלטתי לרוץ לעיריית ירושלים?". בגוף הדוא"ל, מופיעה תמונתה של המשיבה, וכן מופיע המלל הבא:

"חברים וחברות,

רגע לפני שמערבולת הבחירות סוחפת את כולנו, אני רוצה לנצל את ההזדמנות לפנות אליכם, ולהודות לכם מקרב לב על התמיכה, העידוד והפירגון שזכיתי להם מהרגע שהכרזתי על התמודדותי לראשות העיר ירושלים.

התרגשתי מאוד משיחות הטלפון, הודעות התמיכה, רוח ההתנדבות והרצון להתגייס ולסייע בכל דרך. אני חשה גאווה גדולה על האמון ועל התמיכה שלכם בי ובדרך שאנו רוצים להוביל בירושלים.

כירושלמית, שפועלת כל חייה הציבוריים הן במועצת העיר והן כחברת כנסת למען ירושלים, אני יודעת איזה אתגרים עומדים בפנינו בשנים הקרובות - בתכנון, בתחבורה, בחינוך ובתעסוקה. הגיע הזמן להוביל את ירושלים להיות עיר משגשגת, העיר שכולנו חולמים עליה.

בחודשים הקרובים אוביל יחד אתכם דרך חדשה בירושלים, דרך שמשקפת בעיניי את הרצון האמיתי והטוב של תושבי כל השכונות, המגזרים והזרמים, לחיות בשותפות ובשכנות טובה.

עלינו לחזק את המשותף, זאת הדרך היחידה שלנו להצליח. אני יודעת לעשות את זה, ואני יודעת שאתם איתי.

שלכם/ן

רחל עזריה"

3. בהמשך, אף פונה המשיבה לנמענים, ומציעה להם לארח חוגי בית, לפעול במטה הבחירות ולפעול ברשתות החברתיות – כל זאת במטרה לסייע בבחירתה לתפקיד.

4. הודעות הדוא"ל האמורות, נשלחו מאת: **"חברת הכנסת רחל עזריה"**, ומכתובת הדוא"ל הרשמית שלה כחברת כנסת rachela@knesset.gov.il.

הודעת הדוא"ל של המשיבה כפי שהופצה ביום 05.07.2018, ובטשטוש פרטים מזהים, מצ"ב לעתירה זו ומסומנת "נספח ע/2"

5. יובהר כי מטעמי צנעת הפרט, וכן בשל חששו של הגורם אשר פנה אל העותרת והעביר לה את הודעת הדוא"ל, שמא חשיפת זהותו תגרום לו נזק, טושטשה זהותו והושטשו הפרטים המזהים. יחד עם זאת, הודעה זו אומתה אל מול גורמים נוספים אשר אישרו כי אכן דוא"ל זה נשלח בתפוצה רחבה.

6. עוד יובהר כי העובדות המפורטות בסעיף 5-1 מגובות בתצהירו של מר יובל אמיר, רכז מחלקת הליטיגציה אצל העותרת.

III. הטיעון המשפטי

7. נראה כי אין מקום לספק באשר לאופייה של ההודעה שהובאה בנספח ע/2. מדובר **בתעמולת בחירות של ח"כ עזריה הנשלחת לדואר האלקטרוני של חברי רשימת התפוצה אותה היא מנהלת כחברת כנסת**. זאת, בניגוד להוראות סעיף 2א לחוק הקובע:

"לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים או בנכסים מוחשיים או בלתי מוחשיים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1), (2), (3), (4) ו-(9) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב]..."

8. סעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח – 1958 [נוסח משולב] קובע כי גוף מבוקר יהיה "כל מפעל או מוסד של המדינה". המבקר עורך דוחות ביקורת עיתיים על הכנסת, ועל כן – בהיותה גוף מבוקר – חוסה היא תחת הוראות סעיף 2א לחוק התעמולה האמור לעיל.

9. באשר לחשיבות השוויון בבחירות בין המועמדים השונים, אלה אשר מכהנים בתפקידים ציבוריים כמו גם אלה שאינם, וביחס לפסול שבשימוש במשאבי הציבור שלא למטרה לה נועדו- נביא בהקשר זה את דבריה של כבוד השופטת פרוקצ'יה, כיושבת ראש ועדת הבחירות לכנסת ה-19:

"האיסור לעשות שימוש בנכסי הציבור לצורך תעמולת בחירות הוא בעל משמעות מהותית ורבת חשיבות להגנה על כללי היסוד של חופש בחירות ושוויון הליך הבחירות, שלהם מימד חוקתי במשטר דמוקרטי. הוא מבטא את רעיון היסוד כי ההתמודדות בבחירות חופשיות צריכה לחתור, ככל האפשר, בין היתר, לשוויון האמצעים ויכולת הנגישות לבחור, שיובטחו לכל המתמודדים. מתן אפשרות למתמודד בבחירות לעשות שימוש בנכסי

ציבור, אליהם יש לו נגישות מיוחדת מכוח התפקיד אותו הוא ממלא בפועל, פוגע פגיעה ממשית בערך השוויון בבחירות, בהפלותו לטובה את המתחרה, המכהן במשרה שלטונית עובר לבחירות. פן נוסף של האיסור נובע מהצורך למנוע שימוש בנכסי ציבור למטרת קידום עניינו האישי של מתמודד, שלא לשמו נועדו נכסים אלה שבידי הרשות, מלכתחילה.

תר"מ 2/19 עמי פיינשטיין נ' מר רחמים מלול, מ"מ ראש העיר רחובות (פורסם בנבו, 08.11.2009)

10. כמובהר בהנחיית היועץ המשפטי מס' 1.1900¹, הסעיף קובע איסור על שימוש בכספי או בנכסי גוף מבוקר, ובכלל זה איסור על פרסומים שיש בהם תעמולת בחירות, לרבות פרסום באמצעות האינטרנט:

"חל אפוא איסור על עשיית שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, במישרין או בעקיפין, בכספי אחד מהגופים האמורים, או בנכסים של הגופים הללו, על פי הסעיף, ובכלל זה איסור על הוצאת פרסומים שיש בהם תעמולת בחירות. האיסור משתרע על פרסום מכל סוג, לרבות דברי דפוס..... או פרסום באמצעות האינטרנט"². [ההדגשות הוספו ע"י הח"מ]

11. זאת ועוד, האיסור חל גם על פרסום המתיימר לסכם, או לתאר, את פעילותו של אותו גוף מבוקר, אם יש בו מבחינת העיתוי, התוכן והנוסח, משום תעמולת בחירות למי שמתמודד במערכת בחירות³.

12. ולעניין זה תציין העותרת, כי הפסיקה הורתה להקפיד על איסור מוחלט בשימוש במשאב הציבורי לצרכי תעמולה, הקפדה קלה כחמורה – ובייחוד בעניינם של נבחר ציבור מכהנים הזוכים ליתרון שאינו הוגן על פני מועמדים אחרים.

13. למעשה, עניין דומה עלה בפני הוועדה לפני מספר שנים, עת עשה סגן שר החינוך תה"כ אבי וורצמן שימוש בכתובת המייל הרשמית שלו על מנת לפאר את עשייתו ופועלו לקראת הבחירות המקדימות למפלגת הבית היהודי. בהחלטה שניתנה, בתב"כ 3/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר נ' חה"כ אבי וורצמן, סגן שר החינוך, ביום 14.01.2014 כתב כב' השופט גיבוראן:

"נוכח סד הזמנים, אין ביכולתי להרחיב-אולם לגישתי, וכפי שפעלתי בבחירות האחרונות לרשויות המקומיות, על האיסור בנוגע לתעמולה תוך שימוש במשאבי ציבור, יש להקפיד - קלה כבחמורה (ראו: תר"מ 14/20 "למען התושבים" נ' חופרי (16.06.2013) (להלן: עניין חופרי)). "על הוראות סעיף 2 לחוק הבחירות יש להקפיד ביתר שאת בכל הנוגע לנבחר ציבור מכהנים, ובפרט בנוגע לראשי מועצה או עיריות. זאת, כדי לצמצם את היתרון וחסר השוויון האינהרנטי בגיוס תמיכה למועמד מכהן" (עניין חופרי, פס' 17). דברים אלו נאמרו ביחס לבחירות לרשויות המקומיות, הם

¹ "איסור על תעמולת בחירות במימון כספי גוף מבוקר - פרסומים המופצים על ידי משרדי הממשלה" הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.1900 (תשע"ג).

² שם, סעיף 2 להנחיה.

³ שם, סעיף 3 (א) להנחיה.

נכונים גם ביחד לבחירות המקדימות, ובוודאי שהם נכונים גם ביחס לבחירות לכנסת [הדגשות הוספו ע"י הח"מ]

14. אם כך נראה כי המשיבה עברה במעשיה על הוראות סעיף 2א לחוק התעמולה ועל הנחיות היועמ"ש האמורות לעיל, באופן אשר אינו מותיר מקום למחלוקת, והשתמש בכספי ובנכסי ציבור בכדי לערוך תעמולת בחירות אסורה.

15. יצוין, כי הגם שס"ק 2א(2) לחוק הבחירות מתיר על פניו שימוש בנכסים שהועמדו על ידי המדינה לרשותו של שר, סגן שר או חבר הכנסת – העותרת סבורה כי המדובר במשאבים העומדים לרשותו של נבחר ציבור בכל הנוגע לתפקידו הנוכחי – ובוודאי לא לשם השגת יתרון בלתי הוגן ובלתי שוויוני בהתמודדות על תפקיד אחר שאינו נוגע לתחום עיסוקו הנוכחי.

16. ולעניין זה, ומבלי שיש בידיה הוכחות לכך, תעלה העותרת שאלה לנוכח שימושה של המשיבה בנכסי ציבור נוספים העומדים לרשותה לצורך השגת יתרון שאינו הוגן במערכת הבחירות – דוגמת לשכתה כחברת כנסת, יועציה הפרלמנטריים, רשימת התפוצה שנאגרה אצלה מכח היותה חברת כנסת מכהנת, טלפון ורשימות טלפונים וכו'.

17. לא זו אף זו, העותרת אף תציין כי בכל הנוגע לרשימות תפוצה, הרי שוועדת הבחירות הכירה בעבר באלו כמשאב ציבור שהשימוש בו אסור למען תעמולת בחירות (ת"מ 116/20 רוזן נ' אדיב, 01.07.13).

III. סיכום

18. הנה כי כן בהתנהלותה המתוארת לעיל פעלה המשיבה בניגוד להוראותיו הברורות של החוק ואף בניגוד להנחיות היועמ"ש בכל הנוגע לשימוש בנכסי ציבור ופעילות פוליטית במסגרת לשכתה כחברת כנסת מכהנת.

19. בהקשר זה נביא מדברי כבוד יושב ראש הוועדה הנכבדה לפיהם "יש לנקוט בכל הנוגע לתעמולת בחירות בגישה מחמירה- בבחינת 'אם יש ספק אין ספק'".⁴

20. נבקש כי כבוד יושב ראש הוועדה יפעיל סמכותו על פי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) ויוציא מלפניו צו מניעה המורה למשיבה לחדול משימוש פסול במשאבי לשכתה כחברת כנסת בכל הנוגע למועמדותה לראשות העיר ירושלים.

21. העובדות המובאות בעתירה זו נתמכות בתצהירו של מר יובל אמיר, רכז מחלקת ליטיגציה אצל העותרת.

זהר אלטמן - רפאל, עו"ד
ב"כ העותרת

יום חמישי 05/07/18

⁴ ת"מ (י-ס) 44/20 מרציאנו נ' מאיר ניצן - ראש הוועדה הממונה בלוד (05.08.2013).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

ע"י ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ו/או נילי אבן חן

ו/או תומר נאור ו/או יעל קריב- טייטלבוים

ו/או זהר אלטמן-רפאל

מרח' יפו 208 ירושלים

ת.ד. 4207 ירושלים 91043

טל': 02-5000073; פקס: 02-5000076

העותרת

- נ ג ד -

חה"כ רחל עזריה

טלפון: 02-6408032

פקס: 02-6408033

rachela@knesset.gov.il

המשיבה

תצהיר מטעם העותרת

אני התתום מטה, יובל אמיר, מס' זהות 304970817, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת:

1. הנני רכז מחלקת ליטיגציה בתנועה למען איכות השלטון, ובמסגרת עבודתי אני עוסקת בנושאים הקשורים לבחירות לכנסת, ובהם קבלת פניות ומידע מהציבור בנושא זה.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בעתירה ולאומות האמור בה.
3. האמור בסעיפים 1-6 שבעתירה הוא נכון לפי מיטב ידיעתי ואמונתי. המקור לידיעתי ולאמונתי הוא הודעות הדואר האלקטרוני שהתקבלו במוקד פניות הציבור במשרדי העותרת.
4. אני מצהירה כי השם דלעיל הוא שמי, החתימה דלמטה היא חתימתי, וכי תוכן תצהירי זה אמת.

תאריך 05.07.2018

חתימת המצהיר

אישור

אני החתומה מטה, זהר אלטמן-רפאל, עו"ד, מאשרת בזה כי ביום 05/07/2018, הופיע בפני מר יובל אמיר, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתי כי עליו לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר נכונות הצהרתו דלעיל ותתם עליה בפני.

זהר אלטמן רפאל

עורכת דין

מ.ג. 78844

חתימת מקבל התצהיר + חותמת

רשימת נספחים

כתבתה של טלי שניידר "ח"כ רחל עזריה הודיעה כי תתמודד על ראשות עיריית ירושלים", אשר פורסמה באתר האינטרנט גלובס ביום 24.06.2018.	<u>נספח ע/1</u>
הודעת הדוא"ל של המשיבה כפי שהופצה ביום .05.07.2018	<u>נספח ע/2</u>

נספח ע/1

כתבתה של טלי שניידר "חייכ
רחל עזריה הודיעה כי תתמודד
על ראשות עיריית ירושלים",
אשר פורסמה באתר האינטרנט
גלובס ביום 24.06.2018.

סגור חלון

ח"כ רחל עזריה הודיעה כי תתמודד על ראשות עיריית ירושלים

לצידם של שורה ארוכה של מועמדים גברים - השר אלקין, משה ליאון, עופר ברקוביץ, קובי כחלון ויוסי חביליו - עזריה היא האישה הראשונה שתנסה להיות ראשת עיר הברירה
טל שניידר 24/6/18

יו"ר ועדת הרפורמות, ח"כ רחל עזריה, הודיעה הבוקר (א') כי היא מתמודדת על ראשות עיריית ירושלים. לצידם של שורה ארוכה של מועמדים גברים - השר זאב אלקין, משה ליאון, עופר ברקוביץ ויוסי חביליו - עזריה היא האישה הראשונה שתנסה להיות ראשת עיר הברירה. קובי כחלון, אחיו של שר האוצר, שוקל אף הוא להתמודד על ראשות העיר.

"הרצון העמוק שלי לפעול לטובת ירושלים הביא אותי להחלטה - לחזור הביתה. נכנסתי לפוליטיקה בשביל ירושלים, כשמצבה של ירושלים היה לא פשוט וההגירה השלילית הייתה בשיאה נקראתי לדגל, ונענית" אמרה הבוקר עזריה.

עזריה הוסיפה ואמרה כי "כשמשח כחלון, שר האוצר, קרא לי להצטרף למפלגת 'כולנו', שמחתי על הזכות, האמון וההזדמנות לפעול למען תושבי ישראל כחברת כנסת וכיו"ר ועדת הרפורמות, ועל זכות זו אני מודה למשה מכל הלב. כעת, עם יותר ניסיון ותפקידים ציבוריים, אני חוזרת לפעול למען ירושלים - מתוך ירושלים".

נספח ע/2

הודעת הדוא"ל של המשיבה כפי

שהופצה ביום 05.07.2018.

1+

Tweet

Like

רחל עזריה לראשות העיר ירושלים

חברים וחברות,

רגע לפני שמערבולת הבחירות סוחפת את כולנו, אני רוצה לנצל את ההזדמנות לפנות אליכם, ולהודות לכם מקרב לב על התמיכה, העידוד והפירגון שזכיתי להם מהרגע שהכרזתי על התמודדותי לראשות העיר ירושלים.

התרגשתי מאד משיחות הטלפון, הודעות התמיכה, רוח ההתנדבות והרצון להתגייס ולסייע בכל דרך. אני חשה גאווה גדולה על האמון ועל התמיכה שלכם בי ובדרך שאנו רוצים להוביל בירושלים.

כירושלמית, שפועלת כל חייה הציבוריים הן במועצת העיר והן כחברת כנסת למען ירושלים, אני יודעת איזה אתגרים עומדים בפנינו בשנים הקרובות - בתכנון, בתחבורה, בחינוך ובתעסוקה. הגיע הזמן להוביל את ירושלים להיות עיר משגשגת, העיר שכולנו חולמים עליה.

בחדשים הקרובים אוביל יחד אתכם דרך חדשה בירושלים, דרך שמשקפת בעיניי את הרצון האמיתי והטוב של תושבי כל השכונות, המגזרים והזרמים, לחיות בשותפות ובשכנות טובה.

עלינו לחזק את המשותף, זאת הדרך היחידה שלנו להצליח. אני יודעת לעשות את זה, ואני יודעת שאתם איתי.

שלכם/

רחל עזריה